

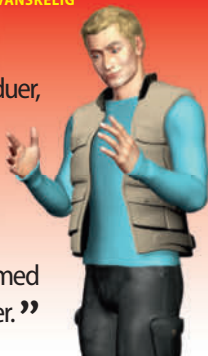
Lørdag
20
Søndag
21

Ferdig på ei helg

VANSKELIGHETSGRAD:

“Før du bestiller vinduer, skal du ta stilling til om du vil fortsette den opprinnelige stilen, eller om du vil endre hyttas uttrykk med en annen type vinduer.”

FØR DU GÅR I GANG

Materialer

- Monteringsskruer
- Isola lllmod fuge-/isoleringsbånd
- 19 x 73 mm bord til omramming og vannbrett
- 14 mm dekknapper
- Hvit silikonfugemasse

Pris

2-300 kroner + vinduet

Spesialverktøy

- 6 mm spiralbor
- Kapp-/gjærsag

Lørdag 09:00

Mal omrammingsbord og vannbrett

Rammen rundt vinduet og vannbrettet skal ha heldekkende trebeskyttelse. Mal treverket før du setter i gang med resten – da blir det tørt til søndag.

TREKKER DET I HYTTA?

Nytt vindu helt enkelt

Selvgjort er velgjort. Og akkurat det å sette inn nye vinduer i ei hytte, som her, er en oppgave du fint kan gi deg i kast med. Følg bare anvisningene våre. Her skifter vi ett enkelt vindu i løpet av ei helg. Med litt erfaring klarer du fint å skifte tre - fire vinduer på samme tid.

Viktige sjekkpunkter

Har du et topphengslet vindu og vil skifte til et sidehengslet – eller vil du heller sette inn en dør? Da skal du huske å sjekke om det er plass til å åpne det nye vinduet eller døren under takutstikket.

Dette sjekker du enkelt ved å holde et vater på veggen, slik vi viser på bildet. Det er litt ergerlig å ha montert et vindu, for så å måtte leve med at det bare kan åpnes så vidt det er. Og det har faktisk skjedd – selv for profesjonelle.

En annen ting du skal huske på, er å sjekke at du har fått riktig vare, med de målene du har bestilt. Sjekk dette før du river ut det gamle vinduet.

Hold vateret mot vinduet, og sjekk at det er plass til å åpne det nye vinduet eller den nye døren.

Sjekk både ordrebekreftelse og at vinduet har de målene du har bestilt, med en gang du får vinduet hjem.

Lørdag

Ut med det gamle

Hvis de gamle vinduene dine er råtne og skal skiftes, kan du bare sage dem i stykker, slik vi viser det på denne siden. Men hvis du skifter dem fordi du heller vil ha noen moderne vinduer med mer energiriktige glass, så bør du vurdere å ta ut de gamle vindusrammene hele. Det kan hende det er noen som mangler akkurat slike vinduer til et prosjekt, og det koster ikke stort å prøve å selge dem på for eksempel finn.no. Bruk en bajonettsag, og sag av spikerne eller skruene i mellomrommet mellom karm og vegg. Dermed er rammen bare å løfte ut, og vinduet forblir intakt.

1 Start med å løfte av selve vinduet. Det kan sitte fast på flere måter, men ofte kan det bare løftes av hengslene. Husk å sette det vekk, slik at det ikke går i stykker mens du monterer det nye vinduet.

2 Fjern omrammingen rundt vinduet. Det er enklest med et brekkjern, som du stikker inn mellom vinduskarmen og omrammingen.

Sag forsiktig, og regn med at det går med et blad hvis du støter på en spiker.

3 Sag gjennom karmen med en stikksag eller en bajonettsag. Sørg for å sage på skrå, slik at du kan slå delene fra hverandre. Sag gjerne flere snitt – det gjør det enklere å adskille karmen.

4 Bruk brekkjernet igjen til å vri karmen løs fra veggen. Noen ganger er det brukt veldig lange spiker. Derfor kan det være nyttig å legge en kloss under brekkjernet, slik at du får mer kraft i det.

5 Pass på hodet. Den øverste vannrette karmen skal du holde på når du brekker den løs. Ellers risikerer du å få karmen i hodet.

Ferdig på ei helg

Lørdag 11:00

Montasjeskruer "uten hode"

Skruer uten hode lyder litt rart, men det er slett ikke noe problem. Montasjeskruene her har et så smalt hode, at det nesten ikke er der. Det gjør at skruen kan skrues helt inn i karmen uten at den ødelegger alt for mye av treet rundt.

Lørdag 13:00

"Skal du sette opp flere vinduer, så kan det lønne seg å investere i et nytt spiralbor. Nye bor skjærer seg raskt gjennom treet, og de fliser ikke opp kantene.

Lørdag 15:00

Dekk montasjeskruene med dekk-knapper

Skruene som vinduene skrues fast med, skrues helt inn i karmen. De skal dekkes enten med sparkelmasse og maling, eller med dekk-knapper. Dekk-knappene er små selvklebende plastskiver, som fås i

forskjellige farger og med trestruktur. Du finner alltid en knapp som passer. Knappene kjøpes hos de som selger byggevarer.

Lørdag

Klargjøring

Vinduer fås med en mengde standardmål. Som oftest er det, som her, at et av standardmålene passer i vindushullet ditt. Dermed er det bare å klargjøre hullet der det nye vinduet skal sitte.

Hvis standardvinduene du får kjøpt er et par cm for store i den ene eller andre retningen, kan det lønne seg å kjøpe dem likevel. Men da må du ta ekstrajobben med sagen for å utvide vindushullet.

Er vinduene litt for små, kan du ofte fikse problemet ved å slå på et tynt bord innvendig i hullet. Bordet blir senere skjult av omraming og lister.

1 Fjern alle spiker fra åpningen. Du kan enten slå dem helt inn, eller knekke dem av og så slå inn stumpen – det skal ikke være noe igjen som kan ødelegge isolasjonen senere. Er det brukt skruer til monteringen, skrur du dem bare ut.

2 Kantene i åpningen skal være rette, slik at fugebåndet har noe å holde fast i. Merk opp hvis det er fasadekledning som skal sages rent i kanten.

3 Sag kanten ren med en stikksag. Fjern også vannbrettet i bunnen av vindusåpningen, hvis du ikke allerede har gjort det.

Bruk for eksempel kryssfinér til klosser. Husk å vatte opp.

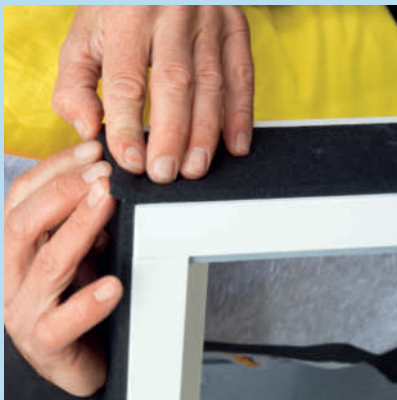
4 Kloss opp til det nye vinduet. Det skal være plass under vinduet til vannbrettet. Hvis vinduet ditt ikke har en egen fals til vannbrettet, må du lage en oppklossing. Den sikrer du med en spiker, slik at den ikke flytter seg.

5 Rens vinduet på kantene. Det sitter høyst sannsynlig stifter på kantene av vinduet. De skal du fjerne, slik at ikke fugebåndet blir revet i stykker.

Fuge og isolering i ett

Vi bruker et Illmod Trio-bånd. Det er et kombinert fuge- og isoleringsbånd, i dette tilfellet 66 mm bredt, som kan fylle fuger fra 10-20 mm. Det leveres på rull og klebes fast på vinduets sider og overkant, før det monteres. Den hvite siden skal inn, den mørke skal vende ut. Sett opp karmen på et par klosser, og monter båndet på sidene først. Det skal sitte ca. 5 mm fra vinduets forkant, og stikke 5 mm opp over overkanten og 15 mm ned under underkanten. Båndet til oversiden skal være 4-5 mm lenger enn vindusåpningen og trykkes godt ned mot sidebåndene, før vinduet dyttes på plass.

Trykk fugebåndene godt fast. Vær ekstra påpasselig i hjørnene, slik at det ikke kan trekke inn luft her.

Dette fugebåndet kan fylle ut inntil 20 mm fuge.

Hjørnene skal være helt tette. Derfor skal fugebåndene være for lange i hjørnet, slik at det ikke blir sprekker.

Inn med det nye

Når vindusåpningen er tilpasset og oppklossingen på plass, skal du sette fugebånd på vinduets overkant og loddrette sider før du setter inn vinduet. Rett inn vinduet etter fasaden, og bor gjennom vindusfalsene i begge sider med et 6 mm bor, før du skrur det fast. Har du kjøpt vinduer med ferdig borede hull, slipper du selvsagt å bore nye.

Selv om skruene er skjult i vindusfalsene, bør du dekke dem med dekk-knapper. Her bruker vi 14 mm hvite knapper – det ser pent ut og holder eventuelt vann vekk fra hullene så treet ikke råtner.

1 Sjekk at vinduet passer i vindusåpningen, at det er plass i sidene til fugebåndet, samt at oppklossingen i bunnen fortsatt er som den skal være.

2 Sett på fugebåndet når du er sikker på at vinduet passer i åpningen.
TIPS: Skal du montere vinduet om sommeren, bør du oppbevare fugebåndet i kjøleskapet. Da ekspanderer det ikke så raskt at du ikke rekker å henge med.

3 Dytt på plass vinduet. Sett vinduet på oppklossingen i den ene siden, og dytt det helt inn, før du setter vinduet inn på den andre siden og justerer det på plass.

4 Rett inn vinduet etter fasaden. Bruk vateret til å kontrollere at vinduet flukter med fasaden. Dette er nødvendig for å få omrammingen til å sitte pent.

5 Bor hull i vinduskarmen, 10 cm fra topp og bunn, med et 6 mm spiralbor. Skru karmen fast til veggen. Her bruker vi 7,5 x 92 mm montasjeskruer.

Ferdig på ei helg

Søndag 09:00

“Nå har tiden kommet for å montere omrammingen og vannbrettet, som du malte lørdag morgen. Husk å male de stedene du sager, før du skruer fast delene.”

Søndag 11:00

Nå kan du avslutte arbeidet innendørs

Nå mangler du bare å sette lister rundt vinduet innvendig, før jobben er ferdig. Listene kan du slå fast med 1,6 x 40 mm dykkert, hvis du da ikke er så heldig at du disponerer en spikerpistol.

Søndag 15:00

Mal en siste gang før du pakker sammen

Det aller siste du skal gjøre, er å male omrammingene utvendig med trebeskyttelse, slik at du får dekket hullene der skruene sitter. Du kan eventuelt sparke hullene først med akrylsparkel, slik at du unngår at det legger seg vann i hullene. Det kan etter hvert trenge inn i treverket og skape råte.

Søndag

Utvendig finish

Når vinduet er på plass, skal du lukke igjen åpningen rundt det på en pen måte. Du har mange muligheter når du skal lage omrammingen. Pass bare på at det du lager står i stil til huset. Denne omrammingen består av en vannrett overligger, som stikker 1,5 cm ut i begge sider over to loddrette lister. I bunnen har vi et vannbrett som leder regnvannet unna underkanten av vinduet og vekk fra veggen. Til omramming og vannbrett bruker vi her 19 x 73 mm bord, som har fått heldekkende trebeskyttelse før de kappes til og skrues på. Bak vannbrettets forkant har vi saget et spor i undersiden. Det gjør at vannet drypper av.

Dytt inn enden av vannbrettet, og merk opp skraskjæringen.

2 Sag til vannbrettet. Det skal gå 1,5 cm lenger ut i hver side enn de loddrette listene. De er ikke satt på ennå, så her må du måle og regne litt. Når du har merket av i endene, lager du hakk, slik at vannbrettet passer i vindusåpningen.

Husk 2-3 mm luft mellom den loddrette listen og vannbrettet.

4 Merk av på de loddrette listene der de skal skjæres av i bunnen. Gjør som vi viser på bildet. Da får du riktig vinkel, slik at listen følger vannbrettet nøyaktig. Skru fast omrammingen, og avslutt med den vannrette overliggeren.

Fjern etiketten med en gang. Ellers kan den lage merker.

1 Stapp isolasjon inn under bunnkarmen, slik at det også blir tett der. Bruk en trekile eller en fugepinne, og stapp isolasjonen helt inn i bunnen.
VIKTIG! Isolasjonen skal ikke presses hardt sammen – da isolerer den ikke.

3 Skru fast vannbrettet i endene. Skru så langt oppe at skruene blir dekket av de loddrette omrammingslistene. Forbor i brettet før du skrur, så treet ikke sprekker i enden. Bruk rustfrie skruer. Da får du ikke får rustrøde flekker senere.

Fugen glattes med en fugepinne, som har stått i såpevann natten over.

5 Fug mellom bunnkarmen og vannbrettet med hvit silikon. Fugen skal ligge 15 mm innenfor karmens forkant, slik at regnvannet kan dryppe ned på vannbrettet.

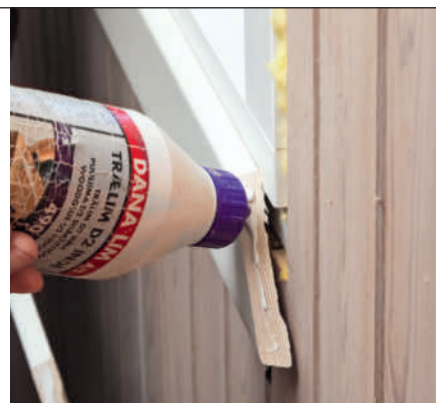
Innvendig finish

Du skal selvfølgelig også ha en pen innvendig avslutning på vinduet ditt. På dette vinduet er vi så heldige at det passer akkurat med veggtykkelsen. Som oftest gjør det ikke det. Da må du fore ut med utforinger, i tillegg til å legge på lister, slik som vi viser det her.

På www.gjoerdetselv.com kan du søke på ordet "vindu" og se flere løsninger til hvordan et vindu, eller ei dør, kan rammes inn på innsiden så den blir pen.

1 Merk opp hele veien rundt, der vinduslistene skal sitte. Her er listene trukket 2 cm ut fra den innerste kanten. Da rekker listene helt ut, og dekker åpningen mellom karmen og vegg.

2 Listene limes sammen i hjørnene med trelim. Sag først til alle de fire listene i 45° med en kapp-/gjærsag. Du kan også bruke en fintannet sag og en gjærekasse, men det krever litt erfaring.

3 Spikre fast listene. Her bruker vi en spikerpistol. Du kan fint bruke en hammer og dykkert også. Pass bare på å dore inn dykkerhodene etterpå.

4 Triks for pene hjørner: Fest først den venstre loddrette og den nederste vannrette listen. Gi deretter den øverste vannrette listen (A) én enkelt spiker i venstre side, og den høyre loddrette (B) én spiker i bunnen. Dytt hjørnet i toppen sammen.

5 En siste finger på verket. Hullene etter de neddykkede spikerne dekker du med litt akrylsparkel på en finger. Slip og mal når sparkelmassen er tørr.

Med litt flid kan de fleste gjøre det selv-folk sette inn nye vinduer i et slikt sommerhus.

“ Jeg har satt inn en del vinduer opp gjennom årene, men det har aldri vært så enkelt som med det smarte fuge-/isoleringsbåndet jeg fant i det lokale byggvarehuset.

